

BEVAR MIG VEL

Nyhedsbrev februar 2007

Tidsskriftet

BEVAR MIG VEL

udgives af

Foreningen for
Bygnings- og Landskabskultur
i Holbæk Kommune

Bestyrelsen

Peter Sorenus, formand
Bakkekammen 27
4300 Holbæk
e-mail: peter.sorenus@kroppedal.dk

Steen Olsen, kasserer
Studiestræde 11
4300 Holbæk
email: sholsen@emea.att.com

Ole PB Nielsen, sekretær og arkivar
Rolighedsstræde 18
4300 Holbæk
email: opbn@hotmail.com

Steen-Kristian Eriksen, bestyrelsesmedlem
Nyvej 3
4440 Mørkøv
email: ske@vestamt.dk

Peter Korsgaard, bestyrelsesmedlem
Stilidsvej 27
4300 Holbæk
email: korsgd@tiscali.dk

Suppleanter til bestyrelsen

Henning Hansen
Klosterporten 12
4300 Holbæk
email: heninng@holb-kgd.dk

Paul Syberg
Gl. Skovvej 50
4340 Tølløse
email: syberg@privat.dk

Vivi Rudbæk Lausen
Lindestien 5
4340 Tølløse
email: vrla@mail.dk

Redaktion (ansvarshavende)
Peter Sorenus

Firmamedlemskaber:

Andelslandsbyen Nyvang
Arkitekt Jørgen Herold Andersen A/S
Arkitekt Thomas Kullegaard A/S
Arkitekterne Bahn Tegnesteue
Arkitektgruppen Holbæk A/S
Carl Petersen A/S
Ejendomsmægler E.H. Jørgensens Sønner
Grandejendommen v/ Ulrik Lønberg
Holbæk Kirkegårde og Krematorium
Holbæk Malerservice
v/ Malermester Bjarne Hansen
Holbæk Rørmontage
Holbæk Stadsarkiv
Holbæk Trælasthandel A/S
Holmegaard & Bertelsen ApS
Jyske Bank
Landinspektør Henning Østergaard
L.N. Agentur "Iceman"
Malermester Mogens Eriksen
MarcoPlan Enterprise A/S
Nordea
P.C. Vinduer & Døre A/S
Realkredit Danmark
Rådg. Ing. Oluf Jørgensen A/S
Sparekassen Sjælland
Superfos Emballage A/S
Træ Industri Byg
Tømrermester Henrik Jørgensen
Tømrermester Niels Dreyer
Vesterlunds Ejendomskontor A/S

Firmamedlemskab koster kr. 350,- pr. år

*Forsidefoto: Holbæk Skibsværft. Året 2007 er ud-nævnt til Industrikulturens År, og skibsværftet er et af Holbæks få gamle industrielle miljøer. Da værftets fremtid synes usikker, vil FBL-Holbæk gerne sætte fokus på området mens tid er. Se også bagsiden.
Fot.: 18.02.2007, Ole PB Nielsen.*

Generalforsamling

tirsdag den 13. marts 2007 kl. 19.30

samt foredrag ved adm. dir. Thomas Martinsen, Bygningskultur Danmark kl 20
på Holbæk Skibsværft, Havnevej 7, 4300 Holbæk

Dagsorden for generalforsamlingen:

1. Valg af dirigent
2. Valg af referent
3. Beretning ved formanden for bestyrelsen
4. Forelæggelse af revideret regnskab til godkendelse
5. Behandling af eventuelle forslag fra bestyrelsen eller medlemmerne
 - a) Bestyrelsen foreslår uændret kontingent: Ordinære medlemmer kr. 150,-; firmamedlemmer kr. 350,-
 - b) Bestyrelsen foreslår en udvidelse af antallet af suppleanter til bestyrelsen med 2 personer
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer
På valg:
Peter Korsgaard
Ole P.B. Nielsen
Peter Sorenus
der alle modtager genvalg
- Suppleanter:
Henning Hansen
Vivi Rudbæk Lausen
Paul Syberg
der alle modtager genvalg
Herudover kan der vælges yderligere 2 suppleanter
7. Valg af revisorer og revisorsuppleant
Leif Bahn
Peter Linstow
Peter Blumensaadt (suppl.)
der alle modtager genvalg
8. Eventuelt

På bestyrelsens vegne
Peter Sorenus
formand

Kl 20 - umiddelbart efter generalforsamlingen den 13. marts - følger et foredrag af adm. direktør i Bygningskultur Danmark, Thomas Martinsen, der har et udbredt kendskab til, hvad der sker med danske havne og havnemiljøer i disse år. Thomas Martinsen vil forsøge at relatere disse erfaringer til situationen omkring Holbæk Havn. Der er gratis adgang samt plads til spørgsmål og debat.

Årsberetning 2006 for Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur i Holbæk Kommune

Holbæk er en driftig by og en by i vækst. Det ytrer sig blandt andet ved et omfattende boligbyggeri ved opførelse af parcel- og rækkehuse og erhvervsbygninger i byens randområder som ved byfortætning. Byernes randområder er ofte nyligt inddraget landbrugsjord, som lægges under byens jord, byggemodnes og udstykket. Der er i en vis udstrækning tale om "jomfruelig" jord, der ikke har den lange tradition for byggeri. Ved byfortætning er der altid tale om at bygge på "skuldrene" af andet byggeri og af tidligere strukturer. Der er derfor meget hyppigt tale om, at noget eksisterende skal vige for noget nyt. Og her står vi ved et skisma: Bygningen i fare for nedrivning er måske udtjent og funktionstømt, forbygget og i en ny optik grim, en klods om benet eller upassende. Den synes at være i vejen for de nye planer, der enten udtalt eller implicit tolkes, udlægges og lanceres som fremskridt.

Men bygningen kan stadig besidde kvaliteter som repræsentant for en epoke i den fælles historie, eller det vi har valgt som fælles historie - kulturarven - bybilledet, sjælen, og af nogle betragtet som en umistelig del af samme. Hvis mange historiske bygninger over kort tid bliver nedrevet, ændres bybilledet drastisk og en historisk dimension forsvinder. Hvis det nye som bliver bygget tilmed har ringe arkitektoniske kvaliteter eller blot er jævnt kedelige, har man gjort byen en bjørnetjeneste af historiske dimensioner.

Det er klart, at der tid efter anden må byfornyelse til, men det bør ske med finfølelse og respekt - og da også gerne med visioner.

Det offentlige møde april 2006 på Stenhus Gymnasium med journalist og forfatter Peter Olesen som foredragsholder havde netop byudvikling i Holbæk på programmet. Det var en masochistisk fornøjelse, som små 200 interesserede lagde øre til. Det var samtidig startskuddet til en længerevarende kampagne i Holbæk Amts Venstreblad, hvor plan- og byudvikling blev sat under lup. Under overskriften *Holbæks vokseværk og sammenhold* blev en lang række indlæg og læserbreve - bl.a. af foreningens medlemmer - offentliggjort og året igennem fulgt op af journalistiske artikler.

Også Holbæk Kommunes mindre bysamfund oplever i disse år en byudvikling ved fortætning. På arealet ved Udbyvej 77, Udby måtte denne landbrugsbygning i byen give plads for et mindre antal rækkehuse. Foto ved besigtigelse af lokalplanområdet 19.10.2006, Peter Sorenius.

Kommunalreformen, der trådte i kraft med virkning fra 1. januar 2007, medførte bl.a., at Holbæk Kommune i udstrækning og befolkning blev meget større. Det havde bestyrelsen for FBL-Holbæk allerede draget konsekvensen af. Ved generalforsamlingen i marts 2006 indvalgte repræsentanter fra de "nye områder" for at sikre en bredere dækning af bygnings- og landskabskultur i hele kommunen. "Nye" - gælder kun i storkommunesammenhæng, for alle områderne har selvfølgelig en historisk bygningskultur.

I Tølløse har følgerne af en kommende sporudvidelse på Nordvestbanen givet anledning til mange bekymringer for, hvorledes stationsbyen kunne komme til at hænge sammen, når den daglige togtrafik ville gennemskære byen og forhindre anden trafik at passere på traditionel vis. Flere af de forslag til vejoplægninger, der har været drøftet af og med Trafikstyrelsen til afhjælpning af problemet, går samtidig hårdt ud over centrale værdier i byens bygningsmasse. Særligt den såkaldte Sofievejs-løsning synes at være uspiselig, idet en lille kulturhistorisk perle bestående af byens gamle elektricitetsværk, smedje og maskinfabrik ville skulle nedrives. Sagen er endnu ikke definitivt afgjort, men forventes efter en supplerende høring, der løber til 11. april, at resultere i en endelig miljøreddegørelse samt aflevering af et beslutningsgrundlag til Transport- og Energiministeriet med udgangen af april 2007.

*Elektricitetsværket på Sofievej efter nylig delvis istandsættelse med opretning af tag og istandsættelse af vinduer.
Fot.: Vivi Rudbæk Lausen, 10.10.2006.*

Fotografiet nedenfor viser det tætte sammenspil mellem elektricitetsværk og maskinfabrik samt smedje, der alle lige kan anes. Maskinfabrikken tv. er i en lokalplan fra 1989 udpeget som bevaringsværdig. Fot.: Peter Sørenius, 8.1.2006.

Da Holbæk by er det største sammenhængende byområde i den nye kommune, er det ikke særlig bemærkelsesværdigt, at langt de fleste sager opstår her; men nedrivnings-, sanerings- og byggelysten har nu alligevel været foruroligende høj. Det skyldes ikke alene følger af kommunalreformen, men en åbenlys virketrang og byggelyst hos mange. Boligmarkedet har været præget af højkonjunktur og en lav rente, og boligejerne har haft overskud til forbedringer på husene. Det er ikke i sig selv foruroligende, men der er al mulig grund til bekymring for byen, hvis en mangfoldighed af karaktergivende miljøer på kort tid udraderes. Og der har været mange anslag - ikke nødvendigvis ondsindede, men som i sin konsekvens kan være frygtelige. Et par eksempler nævnes:

Sagen om en Føtex ved østsiden af Smedelundsgade har rummet krav om nedrivning af stort set alt fra Borgmester N.E. Hansensvej til Rosen. Det vil i overordentlig væsentlig grad have

5 ud af 6 af de nedenstående bygninger/ miljøer i Smedelundsgade vil forsvinde, hvis Føtex-byggeriet bliver realiseret sådan som det seneste udspil ser ud, men flere forudsættes fjernet. Fot.: Peter Sørenius, maj 2006.

indvirkning på kulturmiljøet, gadens udseende og de historiske kvaliteter, der endnu eksisterer. Boligbyggeri ved/ på Dahlgaard Vandværksindustri ved Erik Menvedsvej har nedrivning af en af de få eksisterende industribygninger med nogen historisk dybde, der er tilbage i Holbæk som forudsætning.

Kirkepladskarreen er det seneste eksempel, som, hvis det realiseres, kan medføre nedrivning/ ombygning/ nybygning af 6 huse og husfacader ud til Ahlgade mellem Smedelundgade og Klosterstræde. Hertil åbnes mulighed for nedrivning af næsten alt mellem disse facader og Kirkestræde!! Det er meget vidtgående indgreb, som bør følges nøje i den kommende tid (jvf. udsnit af illustration nedenfor - alle bygninger som ikke er markeret med dybrød tilhører risikogruppen med fare for nedrivning).

Fra byggepladsen ved Søstrenes Gård er den gamle to-fløjede træport taget i forvaring af foreningen med henblik på en restaurering og senere genopsætning.

Planerne omkring Lassens Gård har også været fulgt omhyggeligt af bestyrelsen, der tillige har holdt separat møde med bygherrerne for at drøfte forskellige løsninger.

Illustrationen tv. viser Kirkepladskarreen med angivelse af byggelinjer. Forslaget har netop været i forhøring.

Nedenfor: Bygningskulturens Dag, hvis tema i 2006 var Renæssancens bygninger, blev den 9. september holdt på godset Kongsdal, hvor den tidligere ejer Jakob Estrup meget levende viste rundt og kunne krydre fortællingen med personlige oplevelser. Fot.: Peter Sorenius.

Den nye landsformand for Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur, Bent Falk, rettede i efteråret henvendelse til bestyrelsen for FBL-Holbæk med anmodning om, at Holbæk ville være vært ved landsmødet i maj 2008. Forskellige sonderinger har været udført, herunder har Bent Falk deltaget i et bestyrelsesmøde for at redegøre for afviklingen af et landsmøde, der strækker sig over tre dage. Endvidere har foreningens kasserer, Steen Olsen, været i nær kontakt med tidligere landsmødearrangører for at klarlægge arrangementets økonomiske implikationer. Det er nemlig sådan, at lokalforeningen er økonomisk ansvarlig for arrangementet, hvad enten der er tale om et under- eller et overskud. Den siddende bestyrelse har ønsket at lade det være op til den ny bestyrelse efter generalforsamlingen at træffe den endelige beslutning, om man vil være vært for landsmødet i maj 2008 eller ej.

Foreningen har længe ønsket sig et logo, der genkendeligt kunne signalere, hvem vi er. Efter periodiske drøftelser gennem flere år, blev der endelig fra professionel side udarbejdet et forslag bestyrelsen kunne opnå enighed om.

Foreningens øgede synlighed - ved markering i lokalpressen, ved borgermøder, offentlige indsigelser og høringsvar - har ført til rigtig pæn medlemstilgang. Herom kan kassereren, der har udført et stort arbejde med reorganisering af medlemsarkivet, berette.

Peter Sorenus
formand

Holbæk Skibsværft 18. februar 2007. Øverst th.: Lille bedding; nederst th.: store bedding. Fot.: Ole PB Nielsen.

